

dr. DRAGICA HARAMIJA

Pedagoška fakulteta in Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru, Koroška cesta 160, 2000 Maribor
telefon: 02 229 36 27
e-naslov: dragica.haramija@um.si

- redna profesorica, doktorica (habilitirana za področje slovenska književnost, podpodročje mladinska književnost)

Predavanja za vzgojitelje, učitelje, mentorje bralne značke za vrtce, OŠ in SŠ:

Trajanje: 2 šolski uri ali po dogovoru.

Kako izbirati primerne kakovostne knjige

Predavanje se osredinja na razvoj bralne pismenosti pri pristočnem branju (branju za zabavo) otrok in mladostnikov ter na spodbujanje družinskega branja v predšolskem obdobju. Izobraževalni sistem od vrtca do konca srednje šole spodbuja branje leposlovja in informativne literature, pri čemer so pomembni kriteriji izbora knjig za branje otrok in mladostnikov naslednji:

- kakovost dela: spoznavna, etična, estetska vrednost besedila (in ilustracije),
- skladnost s Kurikulumom za vrtce in Učnim načrtom za slovenščino za OŠ in SŠ, razvijanje različnih metod ob spoznavanju leposlovja,
- razmerje med branjem domačega in prevedenega leposlovja,
- razmerje med branjem kanonskega (klasičnega) in sodobnega leposlovja,
- vsebina glede na starost bralca/poslušalca (v predbralnem obdobju),
- oblika knjige (slikanica brez besedila, strip, slikanica, ilustrirana knjiga, knjiga brez ilustracij),
- primerna dolžina besedila (kar je pomembno predvsem za mlajše otroke),
- upoštevanje drugih dejavnikov in interesa otrok,
- navajanje otrok na razlikovanje leposlovnih in informativnih knjig, razlikovanje jezikovnih prvin v besedilih,
- raznolikost literarnih besedil glede na književne zvrsti, vrste in žanrsko pripadnost.

Bralna pismenost je pomembna za delovanje ljudi v družbi, zato je predstavljeno tudi gradivo, ki sodi v lahko branje (in je napisano v lažje berljivi obliki z oblikovnimi ali vsebinskimi prilagoditvami), saj je le-to v pomoč otrokom priseljencem in otrokom s posebnimi potrebami.

Glede na ciljno populacijo, ki zanima mentorja branja, so poudarki na: (a) slikanici in njenih izraznih možnostih predvsem skozi kratkoprozna besedila, (b) pripovedih in mladinskih romanih, slednji so v zadnjem desetletju doživeli bogat razcvet tem in motivov, ki so privlačni za sodobnega mladostnika, meja mladinskega romanopisja se tematsko in slogovno pomika iz otroške književnosti v književnost za mlade odrasle.

Izbrana literatura:

HARAMIJA, D. (2010). *Holokavst skozi otroške oči*, (Knjižna zbirka Redkosti). Murska Sobota: Franc-Franc.

HARAMIJA, D. (2012). *Nagrajene pisave: opusi po letu 1991 nagrajenih slovenskih mladinskih pripovednikov*. Murska Sobota: Franc-Franc.

HARAMIJA, D. (2015). *Vloga živali v mladinski književnosti*. Murska Sobota: Franc-Franc.

HARAMIJA, D. (2017). Vrednote v sodobni mladinski prozi. V: *Otrok in knjiga*, letn. 44, št. 99. 15–28.

HARAMIJA, D. (2017). Lahko branje. V: *Med didaktiko slovenskega jezika in poezijo: ob 80-letnici Jožeta Lipnika*. Ur. Marko Jesenšek. 299–317.

HARAMIJA, D. (2017). Književnost v predšolskem obdobju. V: V objemu besed: Razvijanje družinske pismenosti. Ur. Dragica Haramija. 23–29.

HARAMIJA, D. (2017). Model razvoja družinske pismenosti. V: *Bralna pismenost v predšolskem izobraževanju*. Ur. Dragica Haramija. 1–13.